

konservatorijos (mokytoja Valerija Balsytė), Ernesta Stankutė iš Klaipėdos S. Šimkaus konservatorijos (mokytoja Rūta Kociūtė-Agafonovienė), Gabrielė Kučinskaitė iš Klaipėdos universiteto Menų fakulteto (mokytoja Valentina Vadoklienė).

Rietavo festivalio-konkurso dalyviams už geriausiai atliktą Mykolo Kleopo Oginskio kūrinį, lietuvių kompozitoriaus kūrinį bei artistiškumą savo kategorijoje taip pat buvo įteiktos įvairios nominacijos. Du konkurso dalyviai buvo apdovanoti specialiu Rietavo savivaldybės Kultūros švietimo ir sporto skyriaus prizų už geriausią M. K. Oginskio kūrinio atlikimą. Juos gavo pianistė Emilija Joku-baitytė iš Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos ir vokalistas Maksas Krylovas iš Daugpilio vidurinės muzikos mokyklos.

Buvo apdovanota ir geriausia konkurso koncertmeisterė. Ja tapo Klaipėdos S. Šimkaus konservatorijos dėstytoja Renata Krikščiūnaitė-Barcevičienė. Taip pat apdovanoti moksleiviai dailininkai, kurie laimėjo prizines vietas festivalio-konkurso logotipo kūrimo konkurse. Konkurso nugalėtoju tapo Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos moksleivis Rokas Drukteinis.

Tiems, kas dalyvavo šiame renginyje, buvo akivaizdu, kad šis M. K. Oginskio kamerinės muzikos festivalis-konkursas yra savalaikis ir svarbus reiškinys Lietuvos muzikiniame gyvenime, kurį organizuojant buvo sutelktos didžiulės įvairių menininkų ir kultūros puoselėtojų pajėgos. Visa tai prisidėjo prie gilesnio ir platesnio Lietuvos muzikinio paveldo pažinimo ir prie jo puoselėjimo. Na o svarbiausia tai, kad šis renginys paskatino jaunos žmonės gilintis į M. K. Oginskio kūrybą ir atlikti jo niekada nesanstančius romanus bei kitus vokalinius kūrinius.

2012 m. Klaipėdoje išleisto Mykolo Kleopo Oginskio natų sąsiuvinio viršelis

MUZIKINIAI MYKOLO KLEOPO OGINSKIO JUBILIEJINĖS PROGRAMOS AKCENTAI

VYTAŠ RUTKAUSKAS

Kai 2005 m. Oginskių kultūros paveldo puoselėtojai pradėjo rengtis iškilus valstybės ir visuomenės veikėjo, diplomato, kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio (1765–1833) 250-ųjų gimimo metų jubiliejui, šio žmogaus gyvenimo ir kūrybinio kelio įprasminimui, jau tada niekam nekėlė abejonių tas faktas, kad žmonių širdys labiausiai yra atviros šio menininko sukurtam nemirtingam polonezui „Atsisveikinimas su Tėvyne“ ir kitiems jo muzikiniams kūriniams. Todėl ir vienu iš svarbiausių jubiliejinės programos tikslų tapo M. K. Oginskio muzikinio palikimo sisteminimas, sklaida bei populiarinimas.

Bendradarbiaujant Lietuvos, Baltarusijos ir kitų šalių muziejininkams, atlikėjams, muzikologams buvo subrandinta ir pradėta įgy-

vendinti šviečiamosios koncertinės programos „Mykolo Kleopo Oginskio polonezų kelias“ idėja. Džiugu tai, kad į šią programą, be Rietavo kraštietės, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytojos Aušros Liutkutės, instrumentinių kolektyvų „Trio de Vilna“, „Trio Vytoki“ atlikėjų ir kitų muzikų, jau 2005 m. į pasirengimo kompozitoriaus jubiliejui programą aktyviai įsijungė ir Didžiojoje Britanijoje gyvenantis M. K. Oginskio provaikaitis, kompozitorius, pianistas Ivo Zaluskis.

Sėkmingam šios programos vystymui didelę reikšmę turėjo (ir iki šiol tebeturi) lygiagrečiai vykdomi Oginskių archyvinio paveldo tyrimai, tarptautinių mokslinių konferencijų organizavimas, M. K. Oginskio rašytinio palikimo leidyba,

(Nukelta į 70 p.)

(Atkelta iš 69 p.)

pažintinės ekspedicijos Oginskių kultūros keliais. Visa tai padėjo atrasti nesenstančius istorinės atminties klodus, europinę M. K. Oginskio kūrybos ir visuomeninės veiklos dimensiją.

Platų užmojų įgavo ir gretutiniai Oginskių giminės muzikinių tradicijų gaivinimo darbai. Visuomenėje plataus atgarsio sulaukė renginių režisierės, aktorės Virginijos Kochanskytės iniciatyvos. Ji kartu su tarptautinių konkursų laureatėmis – pianiste Šviesė Čepiauskaite ir dainininke (sopranas) Giedre Zeicaite – 2005 m. parengė turiningą koncertinę programą „M. K. Oginskis: Tėvynei skiriu savo turtus, darbus ir gyvenimą“. Taip Lietuvoje vėl pradėjo skambėti M. K. Oginskio romansai, naujai surasti fortepijoniniai kūriniai, renginiuose buvo pagarsinti M. K. Oginskio atsiminimų, laiškų fragmentai. Minėtos koncertinės programos pagrindu menininkės 2009 m. įrašė ir išleido kompaktinę plokštelę „M. K. Oginskis. „Atsisveikinimas su Tėvyne“. Pastaraisiais metais dainininkė G. Zeicaite, pianistė V. Purlytė ir aktorė V. Kochanskytė parengė dar vieną programą – „M. K. Oginskio romansai ir gyvenimo poezija“.

Išskirtinio visuomenės dėmesio sulaukė Plungėje nuo 2006 m. rengiami tarptautiniai Mykolo Oginskio festivaliai, taip pat Lenkijoje Ivonič Zdroj kurorte nuo 2007 m. vykstantys Mykolo Kleopo Oginskio vardo festivaliai.

Populiarindama M. K. Oginskio kūrybinį palikimą Klaipėdos Juozo Karoso muzikos mokyklos mokytoja ekspertė Vaiva Purlytė 2012 m. pavasarį inicijavo visų Klaipėdos muzikos mokyklų jaunųjų pianistų koncertą, kurio dalyviai ne tik turėjo galimybę pasiklausyti M. K. Oginskio muzikos, bet ir buvo išsamiai supažindinti su šio kompozitoriaus fortepijoninės kūrybos ypatumais. Jaunųjų muzikantų ir jų mokytojų susidomėjimas šia kūryba liudija, kad esame pribrendę Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės muzikinį palikimą priimti kaip savastį...

Suprantama, kad, augant susidomėjimui M. K. Oginskio kūryba, kasmet vis aktualesnė tampa jo kūrinių natų problema. Dr. Svetlanos Nemohaj ir kitų muzikologų tyrimai rodo, kad nuo 1791–1792 m., kai M. K. Oginskis sukūrė pirmuosius polonezus, jo natų rinkiniai buvo išleisti daugybę kartų Varšuvos, Sankt Peterburgo, Leipc-

Vaiva Purlytė. Vyto Rutkausko nuotrauka

go, Vilniaus, Krokuvos, Drezdeno, Vienos, Paryžiaus ir kitų miestų spaustuose. 1817 m. M. K. Oginskis pats savo lėšomis Vilniuje išleido du romansų ir polonezų rinkinius (pinigai už parduotus leidinius buvo atiduoti labdaros draugijai, kuri rūpinosi skurstančiųjų reikalais). Sovietmečiu teminiai natų rinkiniai buvo leidžiami Leningrado, Maskvos, Minsko, Krokuvos, Varšuvos leidyklose. Įsidėmėtinas 8 000 vnt. tiražu Maskvoje 1965 m. išleistas M. K. Oginskio pjesių rinkinys, kuriam įžanginį straipsnį parašė garsus jo gyvenimo ir kūrybos tyrinėtojas Igoris Belza. 2000 m. prof. V. Skorobogotovo rūpesčiu Minske buvo išleista 79 puslapių rinktinė „Oginskių šeimos muzika: vokalinė kūryba“. Po metų tas pats autorius redagavo ir išleido 113 puslapių apimties leidinį „Oginskių giminės muzika: instrumentiniai kūriniai“. Solidų 24 polonezų rinkinį 2008 m. Londone išleido Ivo Zaluskis. Danutės Mukienės rūpesčiu žurnale „Žemaičių žemė“ 2000 m. buvo išspausdinta 14 M. K. Oginskio polonezų. 2005 m. Plungės kultūros puoselėtojai tuos pačius polonezus išleido atskiru natų sąsiuviniiu. Vis dėlto šių leidinių per maža, kad M. K. Oginskio muzika ir toliau būtų populiarinama, sėkmingai jaugtų į šių dienų muzikinės kultūros erdvę. Todėl labai džiugu, kad gimsta ir yra įgyvendinamos naujos iniciatyvos, kurios mums padeda geriau pažinti kūrėją. Viena iš tokių – 2012-aisiais metais, pianistės Vaivos

Purlytės sudarytas, redaguotas ir Klaipėdos universiteto leidykloje išleistas M. K. Oginskio 24 polonezų fortepijonui rinkinys. Manau, kad šį leidinį drąsiai galima laikyti unikaliu, savalaikiu indėliu į bendrą pasirengimo M. K. Oginskio jubiliejui programą. Tai kartu yra ir ypatinga dovana pirmojo tarptautinio kamerinės muzikos festivalio-konkurso „M. K. Oginskio kūrybos perlai“ dalyviams. Šis renginys buvo skirtas pirmosios profesionalios Lietuvoje veikusios muzikos mokyklos 140-osioms metinėms įprasminti. Tai, kad šis leidinys pasirodė, daug kuo prisidėjo ir Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos direktorė Rita Urniežienė.

V. Purlytė leidinio „Komentaruose“ rašo, kad „Šiame leidinyje remiamasi I. Zaluskio 24 polonezų fortepijonui rinkiniu. Pateikiama polonezo „Atsisveikinimas su tėvyne“ I. Zaluskio aranžuotė, jo sukurti polonezų C-dur Nr. 14 ir g-mol Nr. 11 („Našlaitėlė“) perdribimai 2 rankomis ir visi tempų žymėjimai. Kai kurie polonezų dinamikos ženklai leidinio sudarytojos pakeisti, remiantis ilgamete atlikėjiška patirtimi.“ Polonezai skirti įvairaus amžiaus pianistams. Na o patys polonezai – poemiškos, plataus emocinio diapazono, kontrastingų nuotaių pjesės, pilnos elegiško, lyrizmo, dramatiškos ir net tragizmo.

Nuotraukos iš Vyto Rutkausko archyvo